

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

10395
Nr **WIELKOPOLSKIE**

1. Obiekt

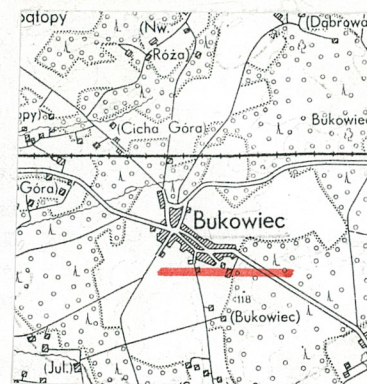
KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. MARCINA

2. Czas powstania
1737 -1742
1923 -1925

3. Miejscowość

Bukowiec

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

nr hipoteczny [redacted] dz. 133/134

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie
pow. NOWOTOMYŚKI
gmina Nowy Tomyśl

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Bukowiec

7. Przynależność administracyjna przed
1.VI.1975 r.

województwo poznańskie

powiat Nowy Tomyśl

8. Właściciel i jego adres

Parafia p.w. św. Marcina w Bukowcu

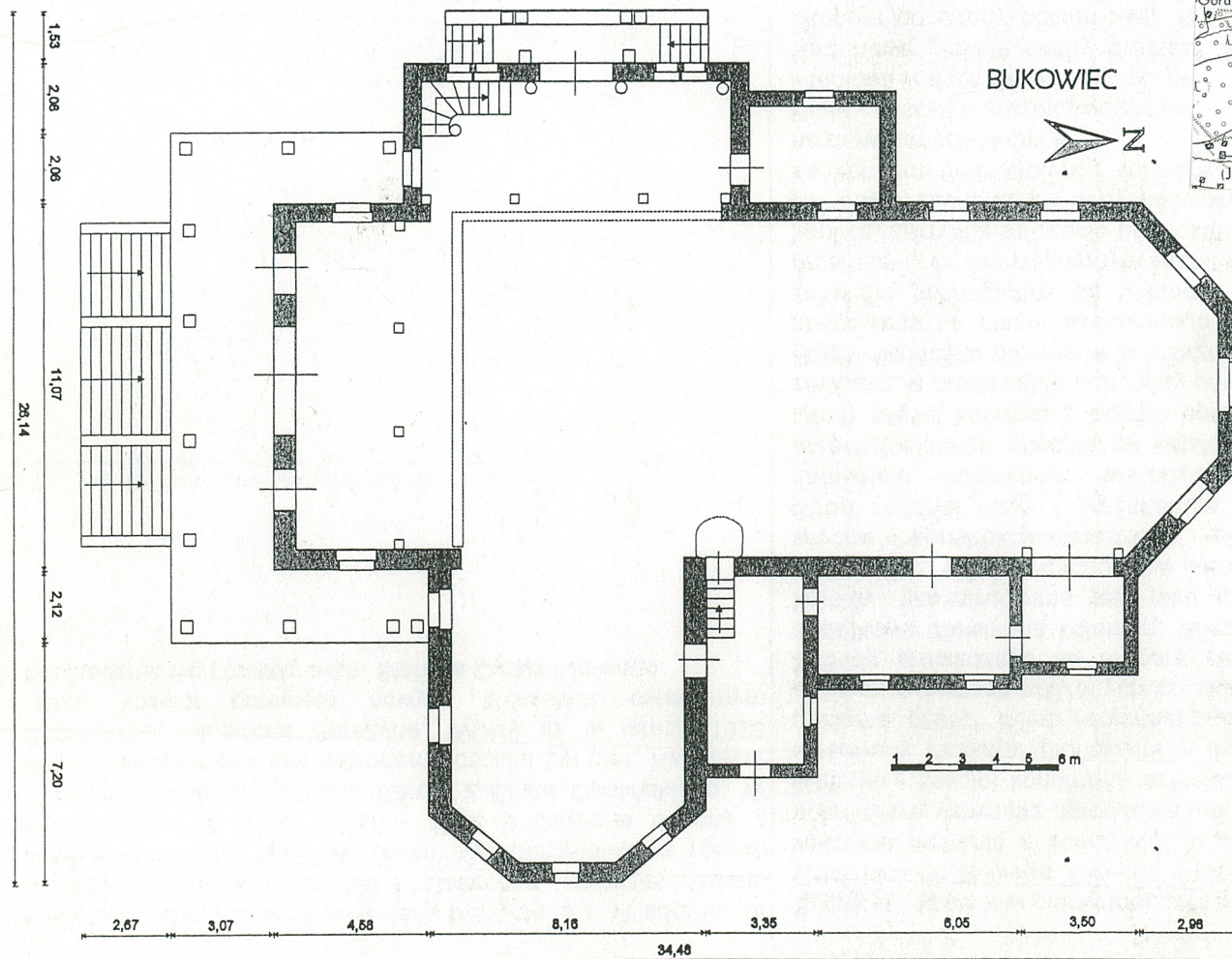
9. Użytkownik i jego adres

j.w

10. Rejestr zabytków

Nr 929/A

data 24.02.1970

Pierwszy proboszcz wzmiankowany był w 1426 r. Wiadomo, że w 1480 r. patronem był Jan z Ostroroga, wówczas nadano kościołowi obecny tytuł. W wieku XVI pozostawał w rękach innowierców. W latach 1737 - 1742 postawiono obecny z fundacji starosty śremskiego Karola z Bnina Opalińskiego. W latach międzywojennych patronem kościoła był gen. Kazimierz Sosnkowski, właściciel Porążyna. Wtedy to, w latach 1923 - 1925 kościół przecięto nowym kościołem ustawionym poprzecznie wg projektu arch. Stefana Cybichowskiego.

Sytuacja - kościół w pierwotnej części orientowany, leżący w centrum wsi, na wzniesieniu, przy drodze z Opalenicy do Nowego Tomyśla. Teren przykościelny ogrodzony murem z kamienia, z przylegającą od wschodu plebanią z końca XIX w. Kościół otoczony drzewami o cechach pomnikowych. Od strony południowej wewnątrz ogrodzenia umieszczona współczesna dzwonnica konstrukcji słupowej.

Materiał - kościół konstrukcji szkieletowej i zrębowej osadzony na podwalinie betonowo - kamiennej, szalowany deskami pionowymi z listwami na zewnątrz. Wewnątrz w części pierwotnej szalowanie poziome, części międzywojennej pionowe. Stropy w części pierwotnej oraz nad emporami dekorowane listwami o formach zbliżonych do sklepienia gwiaździstego. Podłogi w całym wnętrzu nowe, z desek. Schody prowadzące na emporę zachodnią i południową oraz na wieżę zakręcone, wzmocnione dodatkowo drewnianą kolumną. Wieża usytuowana od strony zachodniej, nad przestrzenią pierwotnej kruchty, konstruowana jest jako czworoboczny układ ścian słupowo - ramowych wzmocnionych zastrzałami. Wieżba dachowa w pierwotnej części drewniana, jętkowa ze stolcami leżącymi, w nowej wieżba o konstrukcji kleszczowo - płatwiowej. Piewotna wieżba zachowana tylko w części wieżowej. Strop obecnej nawy i prezbiterium kasetonowy, szalowany deskami. Otwory okienne prostokątne, zamknięte odcinkowo, wielodziałowe. W zamknięciu prezbiterium pierwotnego kościoła - przekształconego obecnie na kaplicę Serca Jezusowego - okrągłe. Drzwi drewniane, prostokątne w starej części kościoła z bogato opracowaną futryną, w nowej zamknięte odcinkowo prowadzące na zewnątrz, a prostokątne pomiędzy pomieszczeniami wnętrza

Rzut - widoczna pierwotna przestrzeń kościoła, jednonawowa, z prozbiterium zamkniętym trójbocznie, zbudowana na planie wydłużonego prostokąta, z pierwotnie kwadratową wieżą na osi od zachodu i zakrystią przylegającą od północy. Nowa - dzieląca poprzecznie starą część kościoła, na rzucie prostokąta, z niewyróżnionym architektonicznie trójbocznym prezbiterium, z przylegającą od południa kaplicą, zakrystią na rzucie prostokąta i pomieszczeniem o charakterze gospodarczym od zachodu. Od północy i zachodu do bryły kościoła przylegają obszerne, współczesne podcienia (1923 - 1925) z kamiennymi trójbiegowymi schodami prowadzącymi do obecnego głównego wejścia. Podcienia wsparte na drewnianych słupach.

Bryła - kościół o zróżnicowanych wysokościach poszczególnych tworzących go części. W bryle dominuje wtopiona w dach dwukondygnacyjna wieża, obecna nawa główna, oraz nieco niższe dawne prezbiterium. Nad nawą główną dachy dwuspadowe, zamknięte trójbocznie od strony prezbiterium, z niewielkim okapem od strony południowej. Nieco niższy dach dwuspadowy, zamknięty trójbocznie, nad częścią dawnego prezbiterium. Dachy nad zakrystiami (współczesną i pierwotną) oraz kaplicą od wschodu - dwuspadowe o zróżnicowanych wysokościach. Pomieszczenie gospodarcze od strony zachodniej nakryte dachem dwuspadowym. Podcienia wsparte na arkadowych słupach, kryte dachami trzispadowymi. Wież - dzwonnica z cebulastym hełmem z latarnią, krytym obecnie blachą, do lat sześćdziesiątych XX w. gontem łuskowym.

Elewacje - szalowane deskami z listwowaniem. **Wschodnia** - o zróżnicowanych wysokościach poszczególnych pomieszczeń. W części starego prezbiterium 3 - osiowa z okrągłymi otworami okiennymi. W części nowej, trójosiowa. Otwory okienne zamknięte łukiem odcinkowym. **Północna** - trójosiowa, z otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym w części nowego prezbiterium.

14. Kubatura	15. powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
7200 m ³	901 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1960 - wymiana pokrycia dachu i wieży 1982 - 1984 - odczyszczenie i pierwotnej polichromii (T. Szukała)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) dobry	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Katalog zabytków sztuki w Polsce, powiat nowotomyski, z. 15
opr. R. i E. Linette, 1969

B. Chlebowski, W. Walewski, F. Sulmierski, Słowniki geograficzny
Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, Warszawa, 1880

S. Kozierowski, Szematyzm historyczny ustrojów parafialnych
dzisiejszej archidiecezji poznańskiej, Poznań, 1935

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fotografie w zbiorach WKZ w Poznaniu

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Janusz Beger

15 .08.1995

data

26. Sprawdził

data

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Bukowiec	Kościół św. Marcina	cd opisu

Zachodnia - dwuosiowa w części nowego prezbiterium, pięciosiowa w części centralnej, wieżowej z przylegającym podcieniem i kamiennymi stopniami stanowiącym obecne boczne wyjście. **Południowa** - trójkątny szczyt z rozbudowanym okapem, podcieniem, z trzema drzwiami zamkniętymi półkoliście, z trójbiegowymi schodami prowadzącymi przez podcień do głównego wyjścia kościoła.

Wnętrza - Obecna główna nawa szeroko otwarta na prezbiterium, bez wyraźnych podziałów architektonicznych, szalowana pionowo deskami. Od wschodu w części prezbiterialnej wsparta na 2 kolumnach arkada otwierająca prześwit kaplicy. Z kaplicy przejście do nowej zakrystii z dodatkowym wyjściem bezpośrednio do prezbiterium oraz przejściem do starej zakrystii. W starej zakrystii schody prowadzące na ambonę podwieszoną na styku pomieszczeń starego prezbiterium i obecnej nawy głównej. O zachodu i południa wsparte na drewnianych słupach empory. Empora południowa stanowi chór muzyczny. Pierwotna, widoczna część kościoła szalowana deskami poziomymi ujętymi słupowymi ramami. Podłoga dawnego prezbiterium powyższona w stosunku do reszty kościoła. Posadowienie wieży w części zachodniej wzmocnione dodatkowo drewnianymi kolumnami z zastrzałami i belkowaniem niosącym empore. Wnętrza wyróżnia w części zachodniej i południowej bogata dekoracja ciesielska i stolarska: opracowany detal architektoniczny, dekoracyjne balustrady, stropy i schody. Całe wnętrze kościoła bogato polichromowane. W części starego prezbiterium wieć roślinna obejmująca otwory okienne, w tym jeden ślepy, iluzjonistyczny z symbolami IHS. W części nowej nawy i prezbiterium malowany w geometryczne wzory strop kasetonowy. Słupy z zacheuszkami i wężykami generalskimi w prezbiterium oraz dekoracyjny fryz floralny z elementami geometrycznymi w części przyziemia. obiegający wszystkie ściany. W części centralnej stropu trzy duże płyciny z wyobrażeniem krzyża greckiego, oka opatrności i nierozpoznanego monogramu. Na wyposażenie kościoła składają się m.in. ołtarz główny z XVII/XVIII w. barokowy, ołtarz boczny lewy z I poł. XVIII w., ołtarz boczny prawy z I poł. XVIII w., barokowa chrzcielnica z I poł. XVII w. oraz ambona XVIII w.

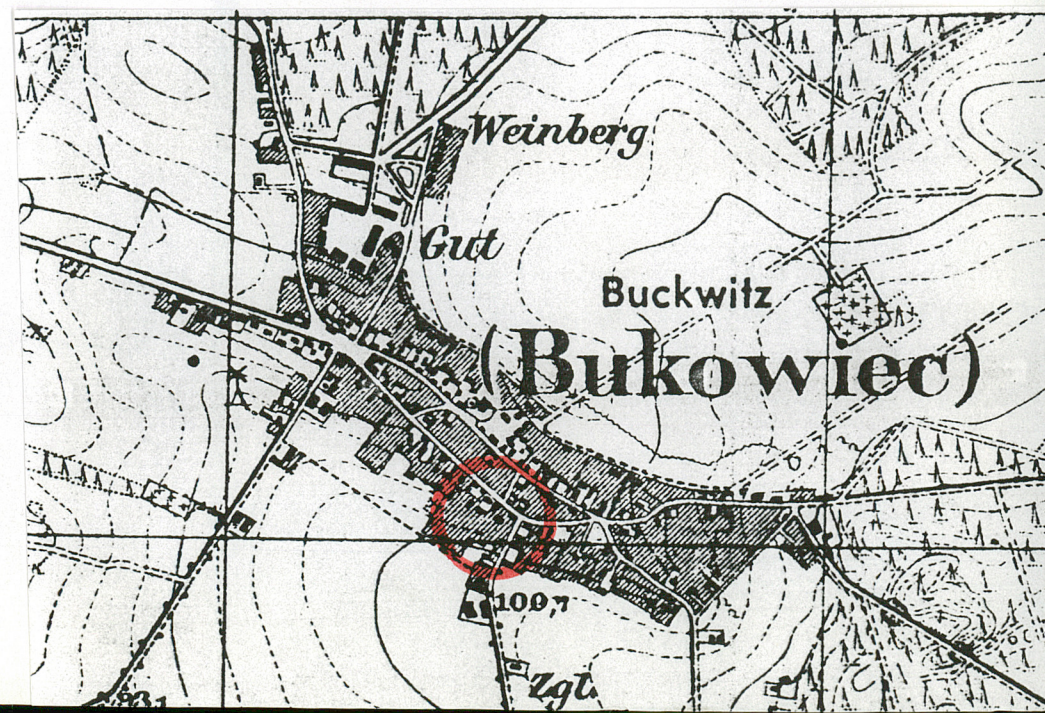
Instalacje - elektryczna, odgromowa, ogrzewanie elektryczne, instalacja p.poż.

Spis ilustracji

1. Elewacja frontowa	10. Element konstrukcji empory
2. Elewacja północna	11. Pierwotne prezbiterium
3. Elewacja wschodnia, pierwotne prezbiterium	12. Kolumna pod wieżą
4. Elewacja zachodnia	13. Wejście na empore i wieżę
5. Wieża kościelna	14. Arkada do kaplicy
6. Drzwi do starej zakrystii	15. Drzwi do pierwotnej zakrystii
7. Widok na nowe prezbiterium, ołtarz główny	16. Okno prezbiterium
8. Chór muzyczny	17. Płycina w stropie nawy
9. Empora zachodnia	18. Polichromie ścian prezbiterium

Wkładkę założył Janusz Beger

Miejsce przechowywania negatywów: WKZ Poznań

1

2

3

4

5

6

1. Miejscowość

Bukowiec

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kościół św. Marcina

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

cd opisu

7

8

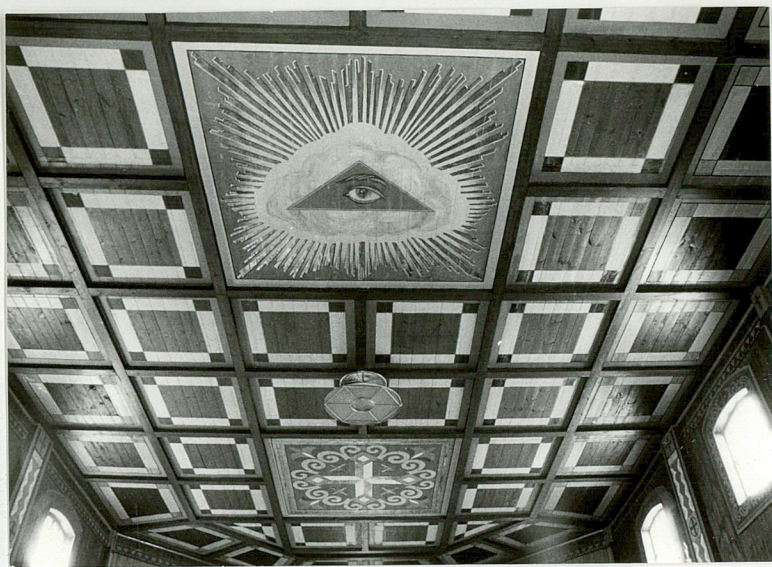
10

9

11

18

15

13

16

14

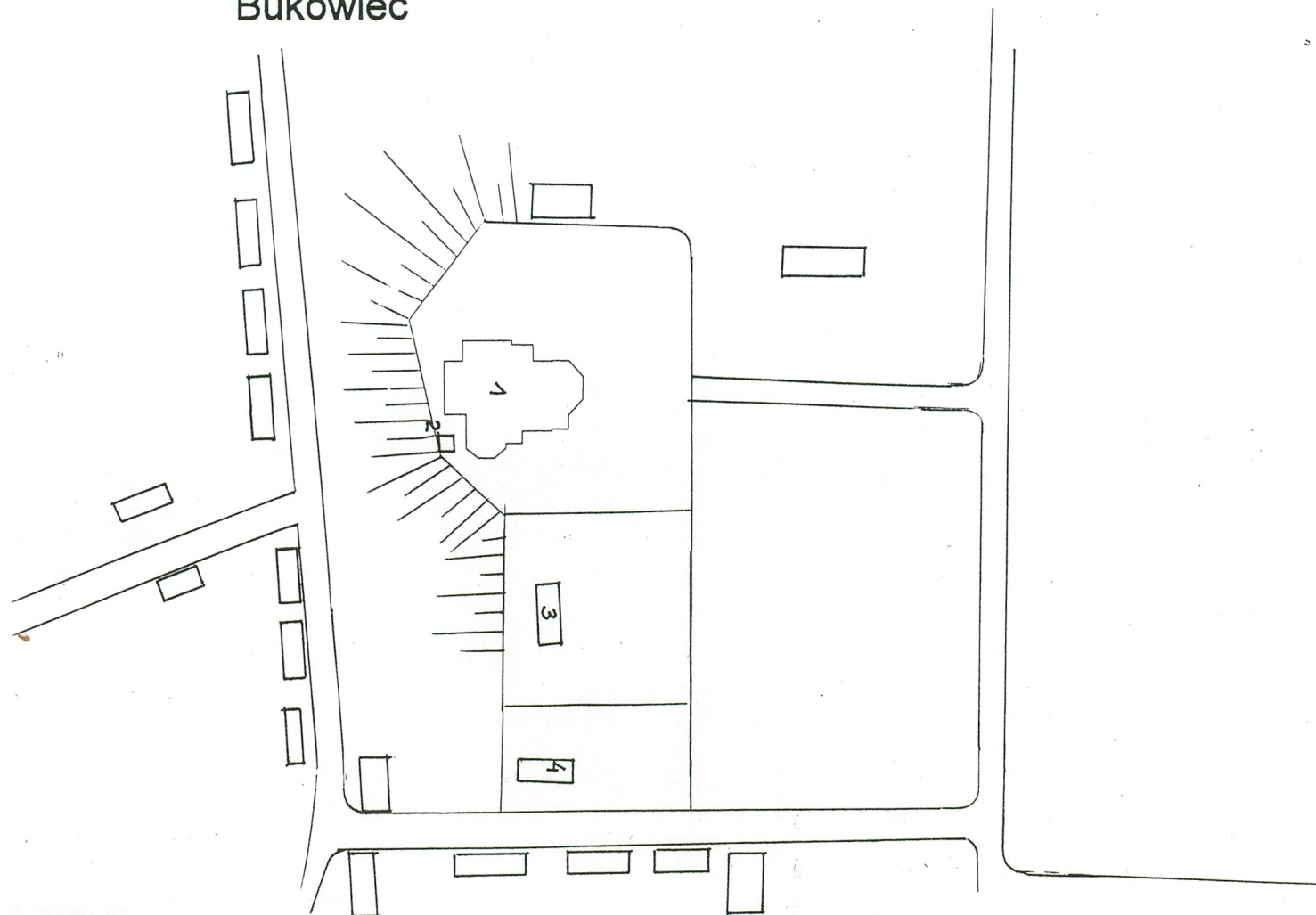

11

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Bukowiec	Kościół św. Marcina	plan sytuacyjny

1. kościół
2. dzwonnica
3. plebania
4. zabudowa wsi

Bukowiec

Wkładkę założył
Janusz Beger